

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ МЕДИЦИНИ ПРАЦІ
ІМЕНІ Ю.І. КУНДІЄВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою ДУ «Інститут медицини праці
імені Ю.І. Кундієва НАМН України»
протокол № 7 від 25 травня 2022 р.

Голова Вченої ради,
т.в.о. директора ДУ «ІМП імені Ю.І. Кундієва
НАМН», доктор медичних наук, професор

К.Є. Іщейкін

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ В МЕДИЦИНІ

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Спеціалізація: «Гігієна та професійна патологія»

Курс: 1, навчальний семестр: 1; 2;

Навчальний рік: 2022–2023

Кількість кредитів ЄКТС:4

КИЇВ – 2022

Розробники:

Ищейкін Костянтин Євгенович – доктор медичних наук, професор, т.в.о. директора Державної установи «Інститут медицини праці ім. Ю.І.Кундієва Національної академії медичних наук України».

Бібліометричні профілі та сторінки:

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209706657>

ORCID ID **0000-0001-7887-0995**

<https://orcid.org/0000-0001-7887-0995>

Соловійов Олександр Іванович, провідний науковий співробітник лабораторії гігієни і фізіології змінної праці ДУ «ІМП імені Ю.І. Кундієва НАМН України», кандидат медичних наук.

Бібліометричні профілі та сторінки:

<https://scholar.google.com/citations?user=2oOk0dYAAAAJ&hl=ru>,

<https://orcid.org/0000-0002-1226-9715>

Область спеціалізації – гігієна та професійна патологія; гігієна та фізіологія змінної праці; гігієна.

Демецька Олександра Віталіївна, доцент кафедри медицини праці, психофізіології та медичної екології Національного університету охорони здоров'я імені П.Л. Шупика, кандидат біологічних наук

Контакти: тел.:+38(050)6378108, E-mail: dalexandra@ukr.net

Бібліометричні профілі та сторінки:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=UDLp3tkAAAAJ&hl=ru>

<https://www.researchgate.net/profile/A-Demetska>

<https://orcid.org/0000-0002-8174-7813>

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203807207>

2 Назва, код модуля та/або навчальної дисципліни

і кількість кредитів, що відводяться на її вивчення

Назва дисципліни: «Теоретичні та методологічні основи наукових досліджень в медицині»

На вивчення дисципліни відводиться 4 кредити.

3 Час і місце проведення навчальної дисципліни

Час проведення аудиторних занять: дата, пара (години)

Місце проведення: ДУ «Інститут медицини праці ім. Ю.І.Кундієва НАМН», каб. №207.

4 Опис дисципліни

(передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни)

Prerequisite: Передумовою для вивчення дисципліни є успішне засвоєння дисциплін: основи наукознавства, методологія управління науковою діяльністю, медична інформатика та елементи доказової медицини, охорона прав інтелектуальної власності, філософія, психологія спілкування, «основи менеджменту в охороні здоров'я».

Зміст курсу «Теоретичні та методологічні основи наукових досліджень в медицині»:

Вивчення навчальної дисципліни передбачає опанування теоретичних знань та практичних навичок щодо вивчення основ наукових досліджень в медицині, а також етичних стандартів проведення наукового дослідження, а також засад академічної доброчесності.

Postrequisite: Можливість сформувати у здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) комплекс знань щодо методології наукових досліджень, етичних стандартів та наукових засад проведення експериментальних робіт (НДР), а також основних принципів академічної доброчесності стосовно культури представлення матеріалу, академічного письма й викладання навчальних дисциплін, а також морально- правових аспектів наукової та освітньої діяльності в Україні та світі.

5. Мета, завдання, зміст вивчення дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів комплексу знань, вмінь, навичок та компетентностей щодо формулювання наукової гіпотези, мети, завдання наукового дослідження, розробки дизайну та плану наукового дослідження; ознайомлення здобувачів вищої освіти із основними принципами академічної доброчесності у середовищі закладу вищої освіти, етичних аспектів діяльності людини в медицині.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теоретичні та методологічні основи наукових досліджень в медицині» є оволодіння знаннями та навичками щодо:

- надати знання та сформувати навички формулювання наукової гіпотези, мети і завдань наукового дослідження;
- надати знання та навички для розробки дизайну та плану наукового дослідження;

- сформувати навички коректної роботи з науковими джерелами та посилення на них в межах наукового дослідження;
- надати знання щодо методології та сформувати вміння проведення наукових досліджень за участю людей і тварин, робота з біологічним матеріалом, робота з матеріалом без залучення живих об'єктів;
- ознайомити здобувачів із нормативно-правовою базою з проблем дотримання норм академічної доброчесності;
- надати інформацію щодо механізмів контролю за дотриманням принципів академічної доброчесності та культури.

Зміст навчальної дисципліни формує наукові знання, уміння і навички, засвоєння яких дозволяє набувати ті чи інші компетентності для успішної професійної діяльності, а саме:

1. Компетентності, які отримують аспіранти після вивчення навчальної дисципліни:

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до науково-професійного самовдосконалення, розвитку індивідуальних здібностей (мотиваційно-ціннісних, когнітивних та творчих), абстрактного креативного мислення, виявлення, отримання, систематизації, синтезу й аналізу інформації з різних джерел із застосуванням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності.
- ЗК 5. Здатність до освоєння, системного аналізу і критичного осмислення нових знань в предметній та міжпредметних галузях.
- ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
- ЗК 7. Здатність до спілкування з колегами, широким академічним товариством та громадськістю на різних рівнях (у т.ч. міжнародному) для реалізації інноваційного проекту або вирішення наукової проблеми.

Фахові компетентності:

- ФК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в медицині та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з медичних наук та суміжних галузей.
- ФК 2. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.
- ФК 4. Здатність дотримуватись етики досліджень, біоетики, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.
- ФК 5. Здатність володіти інформацією щодо сучасного стану і тенденцій

розвитку охорони здоров'я (гігієна та професійна патологія).

- ФК 6. Здатність до встановлення природних передумов застосування конкретних методів і модифікацій досліджень, вибору раціональної методики польових і лабораторних досліджень та оцінки необхідної точності вимірювань і якості кінцевих результатів.
- ФК 7. Здатність застосовувати отриманні знання для вирішення проблем сучасної медицини та розробляти методи для ефективного їх вирішення.
- ФК 9. Здатність формулювати нові задачі з удосконалення, розробки нових сучасних методів профілактики, діагностики і лікування та окреслювати можливі методики їх розв'язання.
- ФК 10. Здатність планувати та організовувати роботу дослідницьких колективів під час вирішення першочергових наукових проблем системи охорони здоров'я та науково-освітніх завдань, керувати проєктами у гігієні та професійній патології.
- ФК 11. Здатність розумітися в характеристиках та стандартах медичних технологій, що застосовуються в гігієні та професійній патології.

2. Під час вивчення дисципліни аспірант (здобувач) має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

- ПРН 3. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.
- ПРН 4. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів в медицині та дотичних міждисциплінарних напрямках.
- ПРН 5. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з профілактичної медицини та інших міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
- ПРН 6. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи. Розуміння наукових статей у сфері обраної спеціальності. Вміння та навички працювати з сучасними бібліографічними і

реферативними базами даних, а також наукометричними платформами, такими як Web of Science, Scopus та ін.

- ПРН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми гігієни та професійної патології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів. Володіти принципами фінансового забезпечення науково-дослідної роботи, структури кошторисів на її виконання, підготовки запиту на отримання фінансування, складання звітної документації.
- ПРН 8. Глибоко розуміти загальні принципи та методи медичних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.
- ПРН 9. Виявляти лідерські якості, саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за визначення новизни наукових досліджень та прийняття експертних рішень; Здатність демонструвати розуміння основних екологічних засад, охорони праці та безпеки життєдіяльності та їх застосування.

3. В результаті засвоєння матеріалу, передбаченого програмою, аспірант (здобувач) зі спеціальності 222 «Медицина» спеціалізація: «Гігієна та професійна патологія» отримає **знання** про основи статистичного висновку, методів підготовки даних, базової статистики та аналізу даних.

4. В результаті засвоєння матеріалу, передбаченого програмою, аспірант (здобувач) зі спеціальності) зі спеціальності: 222 «Медицина» Спеціалізація: «Гігієна та професійна патологія» буде **вміти**: проводити підготовку даних до конкретного аналізу, проводити дескриптивний аналіз.

5. В результаті засвоєння матеріалу, передбаченого програмою, аспірант (здобувач) зі спеціальності 222 «Медицина» спеціалізація: «Гігієна та професійна патологія» отримає **навички** роботи з сучасними комп'ютерними системами аналізу даних SAS, EpiInfo, R, WinBugs тощо. Крім цього обирати доцільний спосіб перетворення та аналізу даних згідно гіпотези, дизайну та організації даних.

6. Творча діяльність забезпечує здатність планувати аспірантом (здобувачем) науково-дослідну та науково-теоретичну роботу.

6 Характеристика навчальної дисципліни

Анотація курсу. У відповідності до світових стандартів вищої освіти дотримання теоретичних та методологічних основ наукових досліджень в медицині, етики наукового дослідження та академічної доброчесності

дисципліна «Теоретичні та методологічні основи наукових досліджень в медицині» виступає дієвим інструментом забезпечення якості вищої освіти, наукової та професійної підготовки.

З огляду на це, навчальна дисципліна «Теоретичні та методологічні основи наукових досліджень в медицині» є однією з ключових у підготовці науковців, оскільки забезпечує вивчення основ наукових досліджень в медицині, а також етичних стандартів проведення наукового дослідження, а також засад академічної доброчесності.

Робоча програма підготовки докторів філософії складена на основі Закону України «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Положення про підготовку докторів філософії Державної наукової установи «Інститут медицини праці імені Ю.І. Кундієва НАМН України».

Предметом навчальної дисципліни «Теоретичні та методологічні основи наукових досліджень в медицині» є вивчення методології наукових досліджень, етичних стандартів та наукових засад проведення експериментальних робіт (НДР), а також основних принципів академічної доброчесності стосовно культури представлення матеріалу, академічного письма й викладання навчальних дисциплін, а також морально- правових аспектів наукової та освітньої діяльності в Україні та світі.

Короткий зміст дисципліни і план її реалізації

Змістовий модуль 1. Основи наукових досліджень, вибір напрямку наукового дослідження та етапи НДР.

Тема 1. Поняття наукової проблеми. Поняття теми дослідження та методика її формулювання. Визначення предмета та об'єкта дослідження. Мета і завдання дослідження. Методи наукових досліджень.

Тема 2. Методологія наукових досліджень. Основи планування експерименту, формулювання наукової гіпотези, розробка дизайну і плану наукового дослідження.

Тема 3. Порядок здійснення наукового дослідження. Етапи наукового дослідження. Поняття, функції та структура програми дослідження. Методичний розділ програми. Ефективність наукового дослідження.

Змістовий модуль 2. Етика і методологія наукового дослідження.

Тема 4. Етика наукового дослідження: загальні принципи. Етичні проблеми впровадження досягнень науки в клінічну практику.

Тема 5. Основи бібліографічного пошуку, перелік наукометричних баз та їх значущість, провідні сучасні інформаційні ресурси для пошуку інформації.

Тема 6. Авторське право. Правові основи авторського права та наслідки його порушення.

Тема 7. Етика досліджень в медицині. Принципи та правила біоетики. Нормативні документи проведення до клінічних та клінічних досліджень. Світові та національні нормативні документи, які регламентують проведення клінічних досліджень. Біоетичні комісії.

Змістовий модуль 3-4. Основи академічної доброчесності

Тема 8-9. Академічна доброчесність в освітньому процесі та науковій діяльності. Історія становлення проблеми. Академічна доброчесність як чинник підвищення якості освіти. Політика формування академічної доброчесності в освітньому та науковому середовищі.

Тема 10. Цінності академічної доброчесності. Правовий та етичний аспекти академічної доброчесності. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти та викладачами.

Тема 11. Плагіат в освітньому процесі, викладацькій та науковій діяльності: причини поширення та нормативно правові засади боротьби з плагіатом. Види академічної відповідальності. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі та науковій діяльності. Умови створення атмосфери академічної доброчесності в закладі вищої освіти. Виховання академічної культури.

План реалізації навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем		Кількість годин для денної / заочної форми навчання							
		всього		лекції		практичні		самостійна робота	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовний модуль 1. Основи наукових досліджень, вибір напрямку наукового дослідження та етапи НДР.									
1	Тема 1. Поняття наукової проблеми. Поняття теми дослідження та методика її формулювання. Визначення предмета та об'єкта дослідження. Мета і			2		3		6	

	завдання дослідження. Методи наукових досліджень.								
2	Тема 2. Методологія наукових досліджень. Основи планування експерименту, формулювання наукової гіпотези, розробка дизайну і плану наукового дослідження.			2		3		6	
3	Тема 3. Порядок здійснення наукового дослідження. Етапи наукового дослідження. Поняття, функції та структура програми дослідження. Методичний розділ програми. Ефективність наукового дослідження.			2		3		6	
	Разом за змістовним модулем 1	33		6		9		18	
Змістовий модуль 2. Етика і методологія наукового дослідження									
4	Тема 4-7. Етика наукового дослідження. Основи бібліографічного пошуку, перелік наукометричних баз та їх значущість, провідні сучасні інформаційні ресурси для пошуку інформації. Авторське право. Біоетичні комісії.			2		9		18	
	Разом за змістовним модулем 2	29		2		9		18	
Змістовий модуль 3-4. Основи академічної доброчесності.									
5	Тема 8-10. Академічна доброчесність в освітньому процесі та науковій			2		9		18	

	діяльності.								
6	Тема 11. Плагіат в освітньому процесі, викладацькій та науковій діяльності. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності. Виховання академічної культури.			2		9		18	
	Разом за змістовним модулем 3	58		4		18		36	
	Усього годин за дисципліну	120		12		36		72	

7 Призначення навчальної дисципліни

Після завершення засвоєння змісту даної дисципліни аспіранти набудуть таких компетенцій, як: здатність до абстрактного та креативного мислення, аналізу та синтезу; здатність розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організацію досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням фінансування науково-дослідницьких робіт; здатність комплексно та системно підходити до проведення наукових досліджень на рівні доктора філософії; здатність до комплексності проведення досліджень у галузі медицини; вміння володіти інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світових і вітчизняних технологій; здатність брати участь у критичному діалозі, наукових дискусіях на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію, до підприємництва та прояву ініціативи щодо впровадження у виробництво результатів дисертаційного дослідження, тощо.

8 План вивчення дисципліни

№ з/п	Тема	Форми навчання	Методи навчання
1	Тема 1. Поняття наукової проблеми. Поняття теми дослідження та методика її формулювання. Визначення предмета та об'єкта дослідження. Мета і завдання	Лекція, практичне заняття, робота з навчально-методичною літературою, самостійна робота, оцінювання досягнення	Словесний метод; практичний метод; пояснювально-ілюстративний метод; дослідницький

	дослідження. Методи наукових досліджень.	компетентностей.	метод.
2	Тема 2. Методологія наукових досліджень. Основи планування експерименту, формулювання наукової гіпотези, розробка дизайну і плану наукового дослідження.	Лекція, практичне заняття, робота з навчально- методичною літературою, самостійна робота, оцінювання досягнення компетентностей.	Словесний метод; практичний метод; пояснювально- ілюстративний метод; дослідницький метод.
3	Тема 3. Порядок здійснення наукового дослідження. Етапи наукового дослідження. Поняття, функції та структура програми дослідження. Методичний розділ програми. Ефективність наукового дослідження.	Лекція, практичне заняття, робота з навчально- методичною літературою, самостійна робота, оцінювання досягнення компетентностей.	Словесний метод; практичний метод; пояснювально- ілюстративний метод; дослідницький метод.
4-7	Тема 4-7. Етика наукового дослідження. Основи бібліографічного пошуку, перелік наукометричних баз та їх значущість, провідні сучасні інформаційні ресурси для пошуку інформації. Авторське право. Біоетичні комісії	Лекція, практичне заняття, робота з навчально- методичною літературою, самостійна робота, оцінювання досягнення компетентностей.	Словесний метод; практичний метод; пояснювально- ілюстративний метод; дослідницький метод.
8-10	Тема 8-10. Академічна доброчесність в освітньому процесі та науковій діяльності.	Лекція, практичне заняття, робота з навчально- методичною літературою, самостійна робота, оцінювання досягнення компетентностей.	Словесний метод; практичний метод; пояснювально- ілюстративний метод; дослідницький метод.
11	Тема 11. Плагіат в освітньому процесі, викладацькій та науковій діяльності. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності. Виховання академічної культури.	Лекція, практичне заняття, робота з навчально- методичною літературою, самостійна робота, оцінювання досягнення компетентностей.	Словесний метод; практичний метод; пояснювально- ілюстративний метод; дослідницький метод.

Лабораторні (практичні) заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи методології наукових досліджень.	6
2	Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	6
3	Виклад та обґрунтування наукових результатів.	6
4	Наукові публікації. Технологія підготовки роботи.	6
5	Етика досліджень в медицині. Принципи та правила біоетики.	6
6	Академічна доброчесність як чинник підвищення якості освіти.	6
	Разом:	36

9 Форми і методи навчання

Програма курсу передбачає навчання у формі лекцій, практичних (семінарських) занять, самостійної роботи аспірантів та отримання консультацій у викладача.

На лекції викладач усно розкриває основні теоретичні положення конкретної теми, аналізує і узагальнює їх, що дає можливість аспірантам сприймати і осмислювати вивчений матеріал і приходити до певних узагальнюючих висновків. Лекційний матеріал подається у вигляді розповіді, пояснення, роз'яснення, бесіди, демонстрації та ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, плакатів та натуральних предметів.

Практичне заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд аспірантами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання аспірантом відповідно сформульованих завдань. Практичне заняття включає не тільки проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок аспірантів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю аспірантів, а і передбачає формування навичок розв'язування ситуаційних задач та здійснення науково-пошукової діяльності, що стосуються тематики згідно навчальної програми. Також на практичних заняттях здійснюється оцінювання знань аспірантів.

Мета практичних (семінарських) занять полягає в тому, щоб у вільній, ненав'язливій обстановці, в умовах творчої дискусії, шляхом обміну думок аспіранти під керівництвом викладача змогли поглибити свої знання, отримані на лекціях і в ході самостійної роботи. В ході цих занять

здійснюється проведення поточного модульного контролю засвоєння аспірантами теоретичного та практичного матеріалу.

10. Самостійна робота аспірантів

Самостійна робота аспіранта передбачає більш глибоке вивчення теоретичного і практичного матеріалу тематики курсу з метою оволодіння додатковими різнобічними знаннями, навичками і вміннями. Вона сприяє розвитку таких якостей як самостійність мислення, організованість і цілеспрямованість. Самостійна робота аспіранта є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи визначається завданнями та вказівками викладача. Самостійна робота аспіранта над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватись в лабораторіях, бібліотеках, навчальних кабінетах, аудиторіях, а також у домашніх умовах.

Самостійна робота аспірантів передбачає вивчення програмного матеріалу з використанням рекомендованої літератури. Самостійна робота сприяє поглибленому вивченню основного матеріалу, а також опрацювання тем та розділів, що винесені на самостійну підготовку.

Суттєве значення в системі контролю знань аспірантів має ступінь засвоєння тієї частини навчального матеріалу, яка запропонована для самостійного опрацювання. На самостійну роботу робочим планом передбачено 80 годин, що складає 66,0% усього відведеного для вивчення дисципліни часу.

Теми винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методологія наукових досліджень. Основи планування експерименту, формулювання наукової гіпотези, розробка дизайну і плану наукового дослідження.	12
2.	Основи бібліографічного пошуку, перелік наукометричних баз та їх значущість, провідні сучасні інформаційні ресурси для пошуку інформації.	12
3.	Авторське право. Правові основи авторського права та наслідки його порушення.	12
4.	Академічна доброчесність в освітньому процесі та науковій діяльності.	12
5.	Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі та науковій діяльності. Умови створення атмосфери	12

	академічної доброчесності в закладі вищої освіти. Виховання академічної культури.	
6.	Етика досліджень в медицині. Принципи та правила біоетики.	12
	Разом:	72

11 Рекомендована література

Основна (базова):

- Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / заг. ред. Н.Г. Сорокіна, А. Є. Артюхов, І. О. Дегтярьова. — Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. — 169 с.
- Грудініна, Н. Бібліографічний апарат наукової публікації як вияв академічної доброчесності / Н. Грудініна // Бібліотечний форум: історія, теорія, практика. - 2019. - № 4. - С. 6-10.
- Адаменко М. І. Основи наукових досліджень / М. І. Адаменко, М. В. Бейлін. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 188 с.
- Єріна А. М. Методологія наукових досліджень [Текст] : Навчальний посібник / А. М. Єріна, В. Б. Захожай, Д. Л. Єрін. — Центр навчальної літератури, 2004. — 212 с.
- Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень [Текст]: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К. : Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
- Кравчук, Н. Я. Основи наукових досліджень : Навч.- метод. посіб. / Н. Я. Кравчук. — Тернопіль : Економічна думка, 2006. — 240 с.
- Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : Навч. посібник / О. В. Крушельницька. — К. : Кондор, 2003. — 192 с.
- Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / О. П. Кириленко, В. В. Письменний, Н. М. Ткачук та ін.; за ред. О. П. Кириленко. — Тернопіль: ТНЕУ, 2012. — 196 с.

Допоміжна (додаткова):

- Шліхта Н. Основи академічного письма : методичні рекомендації та програма курсу / Н. Шліхта, І. Шліхта. - Київ, 2016.-61 с.
- Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. / О. П. Кириленко, В. В. Письменний. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 228 с.
- П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навчальний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 116 с.

12 Контроль

При оцінюванні навчальної діяльності аспірантів перевага надається стандартизованим методам контролю: тестуванню, виконанню завдань, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в реальних умовах.

Бали, набрані аспірантом під час поточного контролю, дораховуються до балів модульної оцінки.

Семестровий контроль за результатами вивчення дисципліни проводиться в останній атестаційний тиждень семестру (сесію). Аспіранти, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з дисципліни за результатами поточного та модульного контролів (набрали більше 60 балів), можуть за бажанням отримати залік автоматично. У випадку недостатньої кількості балів, аспірант складає залік. Залікові питання знаходяться в пакеті документів на дисципліну.

13. Політика навчального курсу

Політика навчального курсу передбачає дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти, що передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Розподіл балів, які отримують аспіранти.

Поточний контроль за модулями

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовний модуль 1 (Назва)		0-30
1.	Оформлення матеріалу практичного завдання.	0-10
2.	Виконання поточних тестових завдань за темою.	0-20
Змістовний модуль 2 (Назва)		0-30
1.	Оформлення матеріалу практичного завдання.	0-10
2.	Виконання поточних тестових завдань за темою.	0-20

Модульний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовний модуль 1 (Назва)		0-30
1.	Теоретичне питання.	0-10
2.	Практичне завдання.	0-10
3.	Результат поточного контролю.	0-10
Змістовний модуль 2 (Назва)		0-30
1.	Теоретичне питання.	0-10
2.	Практичне завдання.	0-10
3.	Результат поточного контролю.	0-10
Залік		0-60

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання